

Zmodyfikowany program do nauczania języka niemieckiego, jako mniejszości narodowej, II etap edukacyjny klasy VII i VIII¹ autorstwa: A. Czyszczonek, B. Chyłka, E. Kauczor, E. Wydra.

Programm für das Fach Deutsch als Minderheitensprache – zweite Bildungsstufe, Klassen: 7. und 8.

¹ Powstał on na podstawie programu nauczania języka niemieckiego, jako języka mniejszości narodowej – III etap edukacyjny. Autorzy programu: M. Cichon, A. Czyszczonek, A. Makiola, E. Wydra.

Spis treści

	Strona
1. Ogólna charakterystyka programu	3
1.1 Podstawy prawne	4
2. Ogólne cele kształcenia i wychowania	4
2.1 Szczegółowe cele kształcenia i wychowania	8
3. Materiał nauczania, proponowane teksty źródłowe, kryteria ich doboru	14
4. Procedury osiągania celów kształcenia i wychowania	19
5. Opis założonych osiągnięć uczniów	21
5.1 Propozycje kryteriów oceny i metod sprawdzania osiągnięć ucznia	22
5.2 Proponowane formy kontroli i oceniania bieżących osiągnięć uczniów na języku niemieckim, jako mniejszości narodowej	28
6. Ewaluacja	29

1. Ogólna charakterystyka programu

Szanowni nauczyciele i szanowne nauczycielki, program dla klasy VII i VIII, który otrzymujecie jest programem własnym powstałym na podstawie programu DaM dla gimnazjum. Z uwagi na strukturalną reformę oświaty należało stworzyć dokument dostosowany do wymogów najnowszej podstawy programowej nauczania języka mniejszości narodowej.

Program dostosowały nauczycielki aktywne przy Polskim Stowarzyszeniu Nauczycieli Języka Niemieckiego (PSNJNI – oddział w Opolu). Niniejsze opracowanie zgodne jest z wymogami obowiązujących przepisów prawa oświatowego. Mamy nadzieję, iż program będzie stanowił dla Państwa inspirację i pomoc w nauczaniu języka niemieckiego, jako języka mniejszości.

Program przewidziany jest na 3 godz. tygodniowo w nowopowstających klasach VII i VIII szkoły podstawowej, II etapu edukacyjnego.

Podstawa programowa opisuje umiejętności, które powinien opanować uczeń kończący szkołę podstawową. Z uwagi na zmiany związane z reformą, najnowsza podstawa programowa wprowadzona jest do klasy I, IV oraz VII. Niniejszy program obejmuje materiał dla klasy VII i VIII.

Udział w zajęciach języka mniejszości narodowej pozwoli uczniom poznać dziedzictwo krajów DACHL, zapoznać się z tekstami kultury, literatury i materiałami realioznawczymi tożsamymi z krajem obszaru niemieckojęzycznego. Ponadto zostaną oni zaopatrzeni w umiejętności związane z selekcjonowaniem informacji na tematy związane z historią, geografą również w odniesieniu do rodzimej kultury, o czym wspomina niejednokrotnie najnowsza podstawa programowa. Wartością dodaną udziału w tych zajęciach jest cenna umiejętność porozumiewania się w języku niemieckim, stanowiąca podstawę realizacji wyżej wymienionych możliwości poznawczych ze względu na to, jak niezwykle ważne jest wykształcenie w uczniach umiejętności rozumienia wypowiedzi prezentowanych w formie ustnej oraz pisemnej w języku niemieckim oraz tworzenia wypowiedzi w obu tych formach.

Treści niniejszego programu są zasadniczo inne, niż te, obowiązujące w nauczaniu języka niemieckiego, jako języka obcego. Podobieństwa można zauważyć na poziomie kompetencji komunikacyjnych. Różnice z kolei dotyczyć będą minimum programowego w zakresie realioznawstwa oraz pogłębiania wiedzy z zakresu dziedzictwa narodowego i etnicznego wymaganego w nauczaniu języka mniejszości, przygotowania nauczycieli do nauczania tego przedmiotu oraz poziomu językowego uczniów (często skrajnie zróżnicowanego), jak również liczebności zespołów klasowych.

Mając na względzie problemy natury logistycznej, pragmatycznej oraz merytorycznej, związanej z nauczaniem języka niemieckiego, jako języka mniejszości, prezentujemy Państwu materiał zawierający wybór:

- ✓ zakresów tematycznych,
- ✓ polecanych metod oraz technik nauczania,
- ✓ różnorodnych form socjalnych,
- ✓ literatury dydaktycznej,

wskazując na to, że spośród podanych materiałów dydaktycznych nauczyciele i nauczycielki mogą wybrać te, które będą najbardziej adekwatne dla ich uczniów i uczennic, dążąc tym samym do zindywidualizowania prowadzonych zajęć.

Nauczyciel samodzielnie powinien dobrać materiał, uwzględniając:

- ✓ możliwości i umiejętności uczniów, ponieważ punktem wyjścia przy planowaniu procesu dydaktycznego jest zawsze poziom umiejętności i kompetencji językowych uczniów. Poziom ten decyduje o doborze i opracowaniu tematów lekcyjnych oraz rozwijanych umiejętności,
- ✓ zindywidualizowanie pracy z uczniem oraz idące za tym zróżnicowanie trudności zadań językowych, które powinny decydować o doborze metod i form pracy z grupą uczących się,

- ✓ to, że autorki niniejszego opracowania pod pojęciem dziedzictwa niemieckojęzycznego rozumieją całą, szeroko definiowaną kulturę niemieckojęzyczną (zgodnie z metodyczno-dydaktyczną zasadą nauczania realioznawstwa krajów D-A-CH-L w ramach kursów języka niemieckiego, jako obcego) i nie ograniczają tego terminu wyłącznie do Niemiec,
- ✓ w szczególności temat mniejszości narodowych i etnicznych w Polsce i Europie, szacunek do własnego dziedzictwa narodowego lub etnicznego, rozwój i podtrzymywanie tożsamości i tradycji kraju ojczystego.

Istotną sprawą jest, aby nauczyciel rozpoczynający swoją pracę z grupą uczniów zdiagnozował na początku roku szkolnego, na jakim poziomie językowym są uczniowie, tak, aby móc odpowiednio dobrać treści umożliwiające zrealizowanie wymagań z podstawy programowej jak również metody i techniki pracy.

1.1 Podstawy prawne:

Język Niemiecki, jako Język Mniejszości Narodowej

Program nauczania oparty jest na podstawach prawnych MEN, odpowiada wymogom nowej podstawy programowej oraz jest zgodny z Europejskim Systemem Kształcenia Języków Obcych.

Podstawy prawne:

- ✓ USTAWA z dnia 14 grudnia 2016 r. wprowadzająca Prawo oświatowe (Dz. U. z 2016 r., poz. 60 i 949). Obowiązuje od dnia 11 stycznia 2017r.
- ✓ USTAWA z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r., poz. 59 i 949) Obowiązuje od dnia 1 września 2017 r.
- ✓ USTAWA z dnia 30 maja 2014 r. o zmianie ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym oraz ustawy o działach administracji rządowej (Dz. U. 2014 nr 0 poz. 829).
- ✓ ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej. PODSTAWA PROGRAMOWA KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO DLA SZKÓŁ PODSTAWOWYCH.
- ✓ ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 14 listopada 2007 r. szczegółowo określające sposób organizacji zajęć służących podtrzymaniu tożsamości narodowej i językowej mniejszości narodowych w Polsce (Dz. U. 2014 poz. 263)
- ✓ ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 10 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz. U. 2015, poz. 843 z późn.zm.)
- ✓ ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 1 marca 2017 r. w sprawie dopuszczenia do użytku szkolnego podręczników (Dz. U. 2017, poz. 481).
- ✓ Europejski System Opisu Kształcenia Językowego.

2. Ogólne cele kształcenia i wychowania:

Kształcenie w szkole podstawowej stanowi fundament wykształcenia. Zadaniem szkoły jest łagodne wprowadzenie dziecka w świat wiedzy, przygotowanie do wykonywania obowiązków ucznia oraz wdrażanie do samorozwoju. Szkoła zapewnia bezpieczne warunki oraz przyjazną atmosferę do nauki, uwzględniając indywidualne możliwości i potrzeby edukacyjne ucznia. Najważniejszym celem kształcenia w szkole podstawowej jest dbałość o integralny rozwój biologiczny, poznawczy, emocjonalny, społeczny i moralny ucznia.

Kształcenie w szkole podstawowej trwa osiem lat i jest podzielone na dwa etapy edukacyjne:

- 1) I etap edukacyjny obejmujący klasy I–III szkoły podstawowej – edukacja wczesno-szkolna;
- 2) II etap edukacyjny obejmujący klasy IV–VIII szkoły podstawowej.

Kształcenie ogólne w szkole podstawowej ma na celu:

- 1) wprowadzanie uczniów w świat wartości, w tym ofiarności, współpracy, solidarności, altruizmu, patriotyzmu i szacunku dla tradycji, wskazywanie wzorców postępowania i budowanie relacji społecznych, sprzyjających bezpiecznemu rozwojowi ucznia (rodzina, przyjaciele);
- 2) wzmacnianie poczucia tożsamości indywidualnej, kulturowej, narodowej, regionalnej i etnicznej;
- 3) formowanie u uczniów poczucia godności własnej osoby i szacunku dla godności innych osób;
- 4) rozwijanie kompetencji takich jak: kreatywność, innowacyjność i przedsiębiorczość;
- 5) rozwijanie umiejętności krytycznego i logicznego myślenia, rozumowania, argumentowania i wnioskowania;
- 6) ukazywanie wartości wiedzy, jako podstawy do rozwoju umiejętności;
- 7) rozbudzanie ciekawości poznawczej uczniów oraz motywacji do nauki;
- 8) wyposażenie uczniów w taki zasób wiadomości oraz kształtowanie takich umiejętności, które pozwalają w sposób bardziej dojrzały i uporządkowany zrozumieć świat;
- 9) wspieranie ucznia w rozpoznawaniu własnych predyspozycji i określaniu drogi dalszej edukacji;
- 10) wszechstronny rozwój osobowy ucznia przez pogłębianie wiedzy oraz zaspokajanie i rozbudzanie jego naturalnej ciekawości poznawczej;
- 11) kształtowanie postawy otwartej wobec świata i innych ludzi, aktywności w życiu społecznym oraz odpowiedzialności za zbiorowość;
- 12) zachęcanie do zorganizowanego i świadomego samokształcenia opartego na umiejętności przygotowania własnego warsztatu pracy;
- 13) ukierunkowanie ucznia ku wartościom.

Najważniejsze umiejętności rozwijane w ramach kształcenia ogólnego w szkole podstawowej to:

- 1) sprawne komunikowanie się w języku polskim oraz w językach obcych nowożytnych;
- 2) sprawne wykorzystywanie narzędzi matematyki w życiu codziennym, a także kształcenie myślenia matematycznego;
- 3) poszukiwanie, porządkowanie, krytyczna analiza oraz wykorzystanie informacji z różnych źródeł;
- 4) kreatywne rozwiązywanie problemów z różnych dziedzin ze świadomym wykorzystaniem metod i narzędzi wywodzących się z informatyki, w tym programowanie;
- 5) rozwiązywanie problemów, również z wykorzystaniem technik mediacyjnych;
- 6) praca w zespole i społeczna aktywność;
- 7) aktywny udział w życiu kulturalnym szkoły, środowiska lokalnego oraz kraju.

W procesie kształcenia ogólnego szkoła podstawowa na każdym przedmiocie kształtuje kompetencje językowe uczniów oraz dba o wyposażenie uczniów w wiadomości i umiejętności umożliwiające komunikowanie się w języku polskim w sposób poprawny i zrozumiały. Ważnym zadaniem szkoły jest kształcenie w zakresie porozumiewania się w językach obcych nowożytnych. W klasach I–VI szkoły podstawowej uczniowie uczą się jednego języka obcego nowożytnego, natomiast w klasach VII i VIII – dwóch języków obcych nowożytnych. Od klasy VII uczniowie mogą także realizować nauczanie dwujęzyczne, jeżeli szkoła zorganizuje taką formę kształcenia.

Zadaniem szkoły podstawowej jest wprowadzenie uczniów w świat literatury, ugruntowanie ich zainteresowań czytelniczych oraz wyposażenie w kompetencje czytelnicze potrzebne do krytycznego odbioru utworów literackich i innych tekstów kultury. Szkoła podejmuje działania mające na celu rozbudzenie u uczniów zamiłowania do czytania oraz działania sprzyjające zwiększeniu aktywności czytelniczej uczniów, kształtuje postawę dojrzałego i odpowiedzialnego czytelnika, przygotowanego do otwartego dialogu z dziełem literackim. W procesie kształcenia i wychowania wskazuje rolę biblioteki (szkolnej, publicznej, naukowej i in.) oraz zachęca do podejmowania indywidualnych prób twórczych.

Wysokie kompetencje czytelnicze wpływają na sukces uczniów w szkole, a w późniejszym życiu pozwalają pokonywać uczniom ograniczenia i trudności związane z mniej sprzyjającym środowiskiem społecznym.

Czytanie, jako umiejętność rozumienia, wykorzystywania i refleksyjnego przetwarzania tekstów, w tym tekstów kultury, to jedna z najważniejszych umiejętności zdobywanych przez ucznia w procesie kształcenia.

Dzieci, które dużo czytają, mają bogaty zasób słownictwa, z łatwością nazywają swoje uczucia i wchodzą w relacje z rówieśnikami, rzadziej sprawiają kłopoty wychowawcze, mając lepiej rozwiniętą wyobraźnię umożliwiającą obiektywne spojrzenie na zachowania własne i innych, w konsekwencji lepiej radzą sobie z obowiązkami szkolnymi, a także funkcjonowaniem w społeczności szkolnej.

Ważne jest, aby zainteresować ucznia czytaniem na poziomie szkoły podstawowej. Uczeń powinien mieć zapewniony kontakt z książką np. przez udział w zajęciach, na których czytane są na głos przez nauczycieli fragmenty lektur lub udział w zajęciach prowadzonych w bibliotece szkolnej. W ten sposób rozwijane są kompetencje czytelnicze, które ukształtują nawyk czytania książek również w dorosłym życiu.

Szkoła ma stwarzać uczniom warunki do nabywania wiedzy i umiejętności potrzebnych do rozwiązywania problemów z wykorzystaniem metod i technik wywodzących się z informatyki, w tym logicznego i algorytmicznego myślenia, programowania, posługiwania się aplikacjami komputerowymi, wyszukiwania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł, posługiwania się komputerem i podstawowymi urządzeniami cyfrowymi oraz stosowania tych umiejętności na zajęciach z różnych przedmiotów m.in. do pracy nad tekstem, wykonywania obliczeń, przetwarzania informacji i jej prezentacji w różnych postaciach.

Szkoła ma również przygotowywać ich do dokonywania świadomych i odpowiedzialnych wyborów w trakcie korzystania z zasobów dostępnych w internecie, krytycznej analizy informacji, bezpiecznego poruszania się w przestrzeni cyfrowej, w tym nawiązywania i utrzymywania opartych na wzajemnym szacunku relacji z innymi użytkownikami sieci.

Szkoła oraz poszczególni nauczyciele podejmują działania mające na celu zindywidualizowane wspomaganie rozwoju każdego ucznia, stosownie do jego potrzeb i możliwości.

Uczniom z niepełnosprawnościami, w tym uczniom z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, nauczanie dostosowuje się do ich możliwości psychofizycznych oraz tempa uczenia się. Wybór form indywidualizacji nauczania powinien wynikać z rozpoznania potencjału każdego ucznia. Jeśli nauczyciel pozwoli uczniowi na osiągnięcie sukcesu na miarę jego możliwości, wówczas ma on szansę na rozwój ogólny i edukacyjny. Zatem nauczyciel powinien tak dobierać zadania, aby z jednej strony nie przerastały one możliwości ucznia (uniemożliwiały osiągnięcie sukcesu), a z drugiej nie powodowały obniżenia motywacji do radzenia sobie z wyzwaniami.

Ważną rolę w kształceniu i wychowaniu uczniów w szkole podstawowej odgrywa edukacja zdrowotna. Zadaniem szkoły jest kształtowanie postaw prozdrowotnych uczniów, w tym wdrożenie ich do zachowań higienicznych, bezpiecznych dla zdrowia własnego i innych osób, a ponadto ugruntowanie wiedzy z zakresu prawidłowego odżywiania się, korzyści płynących z aktywności fizycznej, a także stosowania profilaktyki.

Kształcenie i wychowanie w szkole podstawowej sprzyja rozwijaniu postaw obywatelskich, patriotycznych i społecznych uczniów. Zadaniem szkoły jest wzmocnienie poczucia tożsamości narodowej, przywiązania do historii i tradycji narodowych, przygotowanie i zachęcanie do podejmowania działań na rzecz środowiska szkolnego i lokalnego, w tym do angażowania się w wolontariat. Szkoła dba o wychowanie dzieci i młodzieży w duchu akceptacji i szacunku dla drugiego człowieka, kształtuje postawę szacunku dla środowiska przyrodniczego, w tym upowszechnia wiedzę o zasadach zrównoważonego rozwoju, motywuje do działań na rzecz ochrony środowiska oraz rozwija zainteresowanie ekologią.

Zadaniem szkoły jest przygotowanie uczniów do wyboru kierunku kształcenia i zawodu. Szkoła prowadzi zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego.

Duże znaczenie dla rozwoju młodego człowieka oraz jego sukcesów w dorosłym życiu ma nabywanie kompetencji społecznych takich jak komunikacja i współpraca w grupie, w tym w środowiskach wirtualnych, udział w projektach zespołowych lub indywidualnych oraz organizacja i zarządzanie projektami.

Zastosowanie metody projektu, oprócz wspierania w nabywaniu wspomnianych wyżej kompetencji, pomaga również rozwijać u uczniów przedsiębiorczość i kreatywność oraz umożliwia stosowanie w procesie kształcenia innowacyjnych rozwiązań programowych, organizacyjnych lub metodycznych.

Metoda projektu zakłada znaczną samodzielność i odpowiedzialność uczestników, co stwarza uczniom warunki do indywidualnego kierowania procesem uczenia się. Wspiera integrację zespołu klasowego, w którym uczniowie, dzięki pracy w grupie, uczą się rozwiązywania problemów, aktywnego słuchania, skutecznego komunikowania się, a także wzmocniają poczucie własnej wartości. Metoda projektu wdraża uczniów do planowania oraz organizowania pracy, a także dokonywania samooceny. Projekty swoim zakresem mogą obejmować jeden lub więcej przedmiotów. Pozwalają na współdziałanie szkoły ze środowiskiem lokalnym oraz na zaangażowanie rodziców uczniów.

Projekty mogą być wykonywane indywidualnie lub zespołowo. Uczniowie podczas pracy nad projektami powinni mieć zapewnioną pomoc nauczyciela – opiekuna. Nauczyciele korzystający z metody projektu mogą indywidualizować techniki pracy różnicując wymagania.

Wyboru treści podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, które będą realizowane metodą projektu, może dokonywać nauczyciel samodzielnie lub w porozumieniu z uczniami.

Projekt, w zależności od potrzeb, może być realizowany np. przez tydzień, miesiąc, semestr lub być działaniem całorocznym. W organizacji pracy szkoły można uwzględnić również takie rozwiązanie, które zakłada, że w określonym czasie w szkole nie są prowadzone zajęcia z podziałem na poszczególne lekcje, lecz są one realizowane metodą projektu.

Przy realizacji projektu wskazane jest wykorzystywanie technologii informacyjno-komunikacyjnych.

Opis wiadomości i umiejętności zdobytych przez ucznia w szkole podstawowej jest przedstawiany w języku efektów uczenia się, zgodnie z Polską Ramą Kwalifikacji (Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, Dz.U. z 2016 r., poz. 64, z późn. zm.).

Działalność edukacyjna szkoły określona jest przez:

- 1) szkolny zestaw programów nauczania;
- 2) program wychowawczo-profilaktyczny szkoły.

Szkolny zestaw programów nauczania oraz program wychowawczo-profilaktyczny szkoły tworzą spójną całość i muszą uwzględniać wszystkie wymagania opisane w podstawie programowej. Ich przygotowanie i realizacja są zadaniem zarówno całej szkoły, jak i każdego nauczyciela.

Działalność wychowawcza szkoły należy do podstawowych celów polityki oświatowej państwa. Wychowanie młodego pokolenia jest zadaniem rodziny i szkoły, która w swojej działalności musi uwzględniać wolę rodziców, ale także i państwa, do którego obowiązków należy stwarzanie właściwych warunków wychowania. Zadaniem szkoły jest ukierunkowanie procesu wychowawczego na wartości, które wyznaczają cele wychowania i kryteria jego oceny. Wychowanie ukierunkowane na wartości zakłada przede wszystkim podmiotowe traktowanie ucznia, a wartości skłaniają człowieka do podejmowania odpowiednich wyborów czy decyzji. W realizowanym procesie dydaktyczno-wychowawczym szkoła podejmuje działania związane z miejscami ważnymi dla pamięci narodowej, formami upamiętniania postaci i wydarzeń z przeszłości, najważniejszymi świętami narodowymi i symbolami państwowymi.

2.1. Szczegółowe cele kształcenia i wychowania:

Zadaniem szkoły w zakresie nauczania języka mniejszości narodowej lub etnicznej jest wspomaganie wszechstronnego i harmonijnego rozwoju ucznia przez wzmacnianie poczucia jego tożsamości kulturowej, historycznej, etnicznej lub narodowej.

Nauczanie języka mniejszości narodowej lub etnicznej powinno być wspierane przez uczenie zwyczajów, obyczajów oraz właściwych zachowań w środowisku rodzinnym, lokalnym i szkolnym.

Rolą nauczyciela jest uświadamianie uczniom, że wspólnoty takie jak rodzina, środowisko lokalne i ojczyzna, stanowią wielką wartość w życiu każdego człowieka i że każdy ma wobec tych wspólnot obowiązki. Ponadto nieodłącznym elementem pracy szkoły jest też kształtowanie szacunku do swego języka ojczystego.

I. Świadomość własnego dziedzictwa narodowego lub etycznego.

1. Znajomość podstawowych utworów literackich i innych tekstów kultury ważnych dla poczucia tożsamości narodowej lub etnicznej.
2. Znajomość podstawowych faktów z historii narodowej lub etnicznej.
3. Znajomość elementów kultury narodowej lub etnicznej (np. symbole, legendy, baśnie).
4. Znajomość podstawowych faktów z życia społeczności lokalnej.

II. Kształcenie językowe.

1. Rozumienie wartości języka ojczystego oraz jego funkcji w budowaniu wspólnoty rodzinnej, narodowej i kulturowej.
2. Kształtowanie odpowiedzialności za własne użytkowanie języka.
3. Poznawanie podstawowych pojęć służących do opisywania języka, jako narzędzia komunikacji.
4. Kształcenie umiejętności porozumiewania się (słuchanie, mówienie, czytanie, pisanie) w sytuacjach prywatnych i publicznych, w tym z osobami z trudnościami w komunikowaniu się.
5. Kształcenie umiejętności poprawnego mówienia i pisania zgodnego z zasadami poprawności językowej.

III. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Rozwijanie umiejętności interpretacji utworów literackich i innych tekstów kultury.
2. Rozwijanie umiejętności analizy wybranych utworów literackich z wykorzystaniem właściwej terminologii.
3. Rozwijanie zdolności rozumienia wartości o charakterze narodowym i uniwersalnym.
4. Rozwijanie potrzeby uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych.

IV. Tworzenie wypowiedzi.

1. Rozwijanie umiejętności wypowiadania się w różnych formach.
2. Kształcenie umiejętności wygłaszania, recytacji i interpretacji głosowej tekstów.
3. Doskonalenie dykcji i operowania głosem.
4. Poznawanie podstawowych zasad retoryki, w szczególności argumentowania.
5. Rozwijanie umiejętności tworzenia wypowiedzi pisemnych.
6. Wyrażanie własnych poglądów i opinii.
7. Tworzenie wypowiedzi pisemnych z uwzględnieniem estetyki tekstu i zasad jego organizacji.

KLASY IV–VI

I. Świadomość własnego dziedzictwa narodowego lub etnicznego. Uczeń:

- 1) zna i rozumie utwory literackie i inne teksty kultury ważne dla poczucia tożsamości narodowej lub etnicznej;
- 2) zna i rozumie podstawy kultury narodowej lub etnicznej (bohaterowie, wydarzenia, symbole, legendy);
- 3) zna podstawowe fakty z życia mniejszości narodowej lub etnicznej w Polsce;
- 4) rozpoznaje najważniejsze tematy i motywy charakterystyczne dla literatury narodowej, wyszukuje na ten temat informacje w internecie.

II. Kształcenie językowe.

1. Gramatyka. Uczeń:

- 1) odmienia części mowy (rzeczownik, czasownik, przymiotnik);
- 2) rozpoznaje spójnik;
- 3) rozpoznaje w tekście zdania pojedyncze nierozwinięte i rozwinięte oraz zdania złożone.

2. Zróżnicowanie języka. Uczeń:

- 1) wskazuje główne cechy języka mówionego i języka pisanego;
- 2) posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą języka narodowego lub etnicznego;
- 3) rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi;
- 4) dostosowuje sposób wyrażania się do zamierzonego celu wypowiedzi;
- 5) rozróżnia synonimy, antonimy;
- 6) dostrzega różnice pod względem zakresu i treści w znaczeniu wyrazów.

3. Komunikacja językowa i kultura języka. Uczeń:

- 1) identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi;
- 2) rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikacji (np. gest, mimika, postawa ciała);
- 3) zna i stosuje zasady akcentowania wyrazów;
- 4) używa stylu stosownego do sytuacji komunikacyjnej;
- 5) stosuje zasady etykiety językowej.

4. Odbiór przekazu językowego. Uczeń:

- 1) nazywa swoje reakcje czytelnicze (np. ocena bohaterów, emocje);
- 2) określa temat i główną myśl tekstu;
- 3) rozpoznaje w wypowiedzi prawdę lub fałsz;
- 4) rozpoznaje gatunki publicystyczne prasowe, radiowe i telewizyjne w tym artykuł, wywiad, recenzję.

5. Ortografia i interpunkcja. Uczeń:

- 1) pisze poprawnie pod względem ortograficznym;
- 2) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, znaku wykrzyknika, cudzysłowu, dwukropka, średnika.

III. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Analiza i interpretacja utworów literackich. Uczeń:
 - 1) określa problematykę utworu;
 - 2) rozpoznaje gatunki charakterystyczne dla kultury danej mniejszości narodowej lub etnicznej;
 - 3) rozpoznaje rodzaje i gatunki literackie;
 - 4) przypisuje utwór literacki do właściwego rodzaju literackiego;
 - 5) rozpoznaje w tekście literackim: epitet, porównanie, metaforę i określa ich funkcje;
 - 6) korzysta z informacji zawartych w encyklopediach i słownikach, również w sieci internetowej;
 - 7) rozpoznaje odmiany gatunkowe literatury popularnej.
2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:
 - 1) rozumie, czym jest adaptacja dzieła (np. filmowa, sceniczna, radiowa);
 - 2) wskazuje różnice między tekstem literackim a jego adaptacją;
 - 3) rozumie specyfikę różnych tekstów kultury (teatr, film, muzyka, sztuki plastyczne).

IV. Tworzenie wypowiedzi.

1. Mówienie. Uczeń:
 - 1) przedstawia propozycję interpretacji wybranego tekstu kultury;
 - 2) tworzy plan wypowiedzi własnej;
 - 3) streszcza linearnie wypowiedź narracyjną;
 - 4) operuje słownictwem z kręgów tematycznych: życie codzienne, szkoła, dom;
 - 5) poprawnie akcentuje wyrazy i stosuje poprawną intonację w zdaniu;
 - 6) świadomie wykorzystuje wykrzyknik, jako część mowy, w tym w celu wyrażenia emocji;
 - 7) interpretuje na głos wybrane utwory literackie (w całości lub w części).
2. Pisanie. Uczeń:
 - 1) dostrzega i uwzględnia relacje między częściami składowymi wypowiedzi (tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie);
 - 2) stosuje związki frazeologiczne ze zrozumieniem ich znaczeń;
 - 3) tworzy wypowiedzi stosując narrację pierwszo- i trzecioosobową;
 - 4) tworzy spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat;
 - 5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie, opis, charakterystyka postaci literackiej lub rzeczywistej;
 - 6) opisuje własne odczucia, które budzi utwór.

KLASY VII i VIII

Uczeń spełnia wymagania określone dla klas IV–VI.

I. Świadomość własnego dziedzictwa narodowego lub etnicznego. Uczeń:

- 1) dostrzega różne wzorce postaw społecznych, narodowych, obywatelskich, obyczajowych, kulturowych, moralnych, religijnych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość;
- 2) rozpoznaje tematy, motywy, toposy charakterystyczne dla literatury narodowej.

II. Kształcenie językowe.

1. Gramatyka. Uczeń:

- 1) poprawnie odmienia części mowy (liczebnik, zaimek);
- 2) rozpoznaje przysłówek, przyimek i wskazuje różnice między nimi;

- 3) rozpoznaje funkcje składniowe wyrazów użytych w zdaniu;
 - 4) rozpoznaje w tekście zdania złożone współrzędnie i podrzędnie, równoważniki zdań.
2. Zróżnicowanie języka. Uczeń:
- 1) rozumie znaczenie homonimów;
 - 2) zna typy skrótów i skrótowców;
 - 3) rozumie pojęcie stylu, rozpoznaje styl potoczny, urzędowy, artystyczny, naukowy, publicystyczny;
 - 4) rozpoznaje funkcję języka w tekście;
 - 5) dostrzega zróżnicowanie słownictwa – rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu (wyrazy gwarowe, terminy naukowe, archaizmy i neologizmy, eufemizmy i wulgaryzmy);
 - 6) rozpoznaje wyrazy rodzime i zapożyczone, rozumie ich funkcję w tekście.
3. Komunikacja językowa i kultura języka. Uczeń:
- 1) sprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą języka narodowego lub etnicznego;
 - 2) czyta teksty ze zrozumieniem, rozpoznaje intencję nadawcy;
 - 3) świadomie, odpowiedzialnie, selektywnie korzysta, (jako odbiorca i nadawca) z elektronicznych środków przekazywania informacji;
 - 4) czerpie dodatkowe informacje z przypisu;
 - 5) identyfikuje wypowiedź, jako tekst reklamowy, informacyjny;
 - 6) zna konsekwencje stosowania form charakterystycznych dla środków elektronicznych (takich jak SMS, e-mail, czat);
 - 7) stosuje zasady etyki i etykiety językowej, wie, w jaki sposób zwracać się do rozmówcy w zależności od sytuacji i relacji z rozmówcą (dorosły, obcy, bliski, rówieśnik, lekarz, profesor, nauczyciel);
 - 8) charakteryzuje nadawcę wypowiedzi.
4. Odbiór przekazu językowego. Uczeń:
- 1) nazywa swoje reakcje czytelnicze (np. wrażenia);
 - 2) formułuje wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście;
 - 3) rozpoznaje wypowiedź argumentacyjną, wskazuje tezę, argumenty i wnioski;
 - 4) rozpoznaje wypowiedź o charakterze informacyjnym, ekspresywnym i impresywnym;
 - 5) rozpoznaje manipulację językową;
 - 6) odróżnia opinię od faktu;
 - 7) wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio;
 - 8) rozpoznaje gatunki publicystyczne prasowe, radiowe i telewizyjne, w tym reportaż, felieton.
5. Ortografia i interpunkcja. Uczeń:
- 1) pisze poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym;
 - 2) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych.

III. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Analiza i interpretacja utworów literackich. Uczeń:
 - 1) rozpoznaje gatunki literackie, potrafi wymienić ich cechy np. przypowieść, pamiętnik, dziennik, komedia, dramat, jako gatunek, tragedia, ballada, nowela, hymn oraz inne gatunki charakterystyczne dla kultury danej mniejszości narodowej lub etnicznej;
 - 2) wskazuje elementy dramatu: akt, scena, tekst główny, tekst poboczny (didaskalia), monolog, dialog;

- 3) rozpoznaje w tekście literackim: symbol, alegorię, neologizm, ironię, puentę określa ich funkcje;
 - 4) rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów;
 - 5) korzysta z informacji zawartych w encyklopediach i słownikach;
 - 6) rozpoznaje odmiany gatunkowe literatury popularnej: powieści lub opowiadania obyczajowe i przygodowe, utwory fantasty.
2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:
- 1) interpretuje dzieła sztuki (obraz, grafika, rzeźba, fotografia);
 - 2) określa wartości estetyczne poznawanych tekstów kultury;
 - 3) dostrzega specyfikę przekazów audiowizualnych (przedstawień teatralnych, filmów, programów informacyjnych, programów rozrywkowych), potrafi nazwać ich twórcywo (ruchome obrazy, warstwa dźwiękowa).

IV. Tworzenie wypowiedzi.

1. Mówienie. Uczeń:
 - 1) przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i przekonująco ją uzasadnia;
 - 2) tworzy rozbudowany plan wypowiedzi własnej;
 - 3) hierarchizuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie;
 - 4) operuje słownictwem z kręgów tematycznych: społeczeństwo, kultura, rozwój psychiczny i moralny człowieka.
2. Pisanie. Uczeń:
 - 1) stosuje poprawnie różne rodzaje wypowiedzi we własnych tekstach, dostosowuje szyk wyrazów i wypowiedzi składowych do wagi, jaką nadaje przekazywanym informacjom;
 - 2) stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunków, tworzy spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat;
 - 3) uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny;
 - 4) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: urozmaicone kompozycyjnie i fabularnie opowiadanie, opis sytuacji i przeżyć, zróżnicowany stylistycznie i funkcjonalnie opis przedmiotów lub dzieł sztuki, charakterystyka postaci literackiej, filmowej lub rzeczywistej, sprawozdanie z lektury, filmu, spektaklu i ze zdarzenia z życia, rozprawkę, podanie, CV, list motywacyjny, dedykację; dostosowuje odmianę i styl wypowiedzi do gatunku, w którym się wypowiada;
 - 5) rozumie rolę akapitów w tworzeniu wypowiedzi pisemnych.
3. Retoryka i stylistyka. Uczeń:
 - 1) przeprowadza wnioskowanie, jako element wyводу argumentacyjnego;
 - 2) wykorzystuje retoryczne środki językowe oraz rozumie ich oddziaływanie na odbiorcę;
 - 3) w wypowiedzi (pisemnej lub ustnej) określa tezę/hipotezę, formułuje argumenty;
 - 4) rozróżnia i wskazuje środki perswazji w tekstach reklamowych, określa ich funkcje.

Warunki i sposób realizacji

Klasy IV–VIII szkoły podstawowej to czas kształtowania poczucia własnej świadomości narodowej lub etnicznej, poznawania kultury, rozwijania umiejętności komunikacyjnych, doskonalenia myślenia konkretnego i abstrakcyjnego. To również okres formowania się charakteru młodego człowieka, w tym dostrzegania i rozumienia wartości uniwersalnych m.in. prawdy, dobra, piękna.

Zadaniem nauczyciela języka mniejszości narodowej lub etnicznej na II etapie edukacyjnym jest przede wszystkim:

- 1) rozwijanie poczucia tożsamości narodowej lub etnicznej, szacunku do kultury i tradycji;
- 2) rozwijanie motywacji do poznawania języka, kultury, tradycji;
- 3) wychowywanie świadomego odbiorcy i uczestnika kultury;
- 4) kształtowanie postawy otwartości wobec innych kultur i szacunku dla ich dorobku;
- 5) rozwijanie umiejętności sprawnego posługiwania się językiem mniejszości narodowej lub etnicznej w różnych sytuacjach komunikacyjnych z zachowaniem norm kultury, etyki i etykiety językowej;
- 6) kształcenie umiejętności posługiwania się różnymi gatunkami wypowiedzi ustnych i pisemnych, które są niezbędne w edukacji szkolnej oraz w różnych sytuacjach życiowych;
- 7) rozwijanie umiejętności operowania bogatym słownictwem, wykorzystanie go do opisywania świata, oceny postaw i zachowań własnych i innych ludzi;
- 8) kształtowanie samodzielnego docierania do informacji, ich selekcjonowania, krytycznej oceny oraz wykorzystania we własnym rozwoju.

Praca nauczyciela języka mniejszości narodowej lub etnicznej w klasach IV–VIII polega na tworzeniu sytuacji sprzyjających rozwojowi zainteresowań uczniów i ich świadomego uczestnictwa w kulturze.

Nauczyciel w organizowaniu procesu dydaktycznego jest zobowiązany do stosowania rozwiązań metodycznych, które zapewnią integrację kształcenia literackiego, językowego i kulturowego uczniom będących na różnych poziomach rozwoju intelektualnego. W swojej pracy powinien wykorzystywać metody aktywizujące m.in. dyskusję, debatę, dramę, projekt edukacyjny, które wspomagają rozwój samodzielnego docierania do informacji i prezentowania efektów kształcenia przez uczniów.

3. Materiał nauczania, proponowane teksty źródłowe i kryteria ich doboru:

Materiał nauczania, proponowane teksty źródłowe i kryteria ich doboru		Podstawa programowa
1. Kryteria doboru tekstów źródłowych <ul style="list-style-type: none"> ➤ Teksty literatury niemieckojęzycznej dopasowane do grupy uczącej się ➤ Teksty realioznawcze i kulturoznawcze dotyczące krajów niemieckojęzycznych wspierające rozwój poczucia własnej tożsamości kulturowej, historycznej, czy narodowej. ➤ Teksty wspierające uczenie się lub poznawanie zwyczajów i obyczajów mniejszości niemieckiej. ➤ Teksty poruszające aktualną tematykę dotyczącą krajów niemieckojęzycznych, w tym również w odniesieniu do ogólnej sytuacji w świecie. 		
2. Umiejętności, które powinni nabyć uczniowie <ul style="list-style-type: none"> ➤ przyswajanie i pogłębianie wiedzy ➤ odbiór tekstu słuchanego i czytanego ➤ opracowywanie i przetwarzanie informacji ➤ produkcja i prezentacja tekstów 		
3. Teksty źródlicowane pod wzgl. języka i stylu	Proponowane teksty źródłowe	
Teksty literackie dopasowane do wieku odbiorcy	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kaminski, Diethelm: Bildergeschichten. Aufgaben und Übungen, München 1987 (Goethe-Institut) ➤ Klose, Artur: Geheimnisvolles Oppelner Land, ➤ Pampuch, Gabriela: Übungsmaterial zu dem deutschen ➤ Comic von Artur Klose „Geheimnisvolles Oppelner Land“, Opole 2010 (Wydawnictwo i Drukarnia Świętego Krzyża), ➤ Rostropowicz Joanna, Schlesische Gruselgeschichten. Śląskie opowiadania z dreszczykiem ➤ Klose Artur, Auf den Spuren des Räuberhauptmanns Pistulka, ➤ Wagner, Anna: Lesen macht Spaß, Poznań 2005 (Wargos) ➤ Wachowska, Halina: Sagen und Legenden aus den DACHL-Ländern, Warszawa 2008 (PWN) ➤ www.gutenberg.spiegel.de: Sagen aus Schlesien <p>Beispiele für die Lesebücher:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Deutsch S II: Kompetenzen – Themen – Training, Braunschweig 2006, (Schroedel) <p>Beispiele für den Einsatz von (didaktisch vereinfachten)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Lektüren aus der Reihe EASY READERS: <ul style="list-style-type: none"> - Kästner, Erich: Emil und die Detektive - Weber, Anette: Im Chat war er noch so süß! Heute schießen wir uns m mal richtig ab, Merkt doch keiner wenn ich schwänze, - Florian Buschendorf: Ohne Handy voll am Arsch <p>Beispiele für den Einsatz von Filmen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ LORIOT: Die vollständige Fernseh-Edition (ARD Video) ➤ Der Schwarzfahrer <p>Beispiele für den Einsatz von Hörbüchern:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Heidenreich, Elke: Nero Corleone (gelesen von E. Heidenreich) ➤ Das Tagebuch der Anne Frank 	I.1., I.2., II.1., II.2., II.3., II.4., III.1., III.2.,
Współczesne	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Berger, M.C, Martini M: Generation E – deutschsprachige Landeskunde im 	I.1., II.1.,

teksty kultury	<p>europäischen Kontext, Stuttgart 2005 (Klett)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Faigle, Iris: Rundum – Einblick in die deutschsprachige Kultur, Stuttgart 2005 (Klett), Estrerl U. Assler W. Ohne Grenzen, Pilaski A. Frohlich B, Bolte – Costabiei Ch., Behal – Thomsen H., Entdeckreise D-A-CH ➤ www.juma.de ➤ www.tatsachen-ueber-deutschland.de ➤ www.wasistwas.de ➤ http://www3.germanistik.uni-halle.de/prinz/karten/deutschland.htm 	II.2., II.3., II.4., III.2., IV.1., IV.3.
Język popularno-naukowy	<p>Beispiele für altersgerechte Zeitschriften:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ GEOLINO ➤ SPIEGEL - www.spiegel.de ➤ Spektrum der Wissenschaft -www.spektrum.de ➤ www.nationalgeographic.de/ ➤ JÖ – das Jugendmagazin (online) ➤ www.planet-wissen.de ➤ www.planet-schule.de ➤ Ptak, Magdalena: Das ist was – materiały uzupełniające do nauki języka niemieckiego w gimnazjum Warszawa 2007 (PWN) 	I.1., I.2., II.1., II.2., II.3., II.4., IV.1., IV.3.
Język literacki	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Buchner, Holm: Schon mal gehört? Musik für Deutschlerner, Stuttgart 2009 (Klett) ➤ 100 deutsche Kinderlieder, Köln 2000 (Könemann) ➤ Motta Giorgio Lebensgeschichten direkt opowiadania z ćwiczeniami ➤ http://www.goethe.de/ins/us/saf/prj/stg/enindex.htm?wt_sc=stepintogerman 	I.1., I.2., II.1., II.2., II.3., II.4., III.1., III.2., IV.1., IV.3.
Język mediów	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Aktuelle Werbung ➤ Aktuelle Zeitschriften ➤ http://www.goethe.de/lhr/prj/fab/wer/deindex.htm (reklamy+ karty pracy) 	I.1., II.1., II.2., II.3., II.4., III.2., IV.1., IV.3.
Dialekty/ gwary środowiskowe	<ul style="list-style-type: none"> ➤ PONS Wörterbuch der Jugendsprache, Stuttgart 2011 (Pons) ➤ http://www.dialektkarte.de/ 	I.1., II.2., II.3., II.4.,
4. Tworzenie, analiza i interpretacja tekstów na lekcjach DaM		
Samodzielne wyszukiwanie informacji	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Fachzeitschrift: Deutsch perfekt ➤ Fachzeitschrift: Deutsch aktuell ➤ Fachzeitschrift: Nauczaj lepiej - Język Niemiecki ➤ Internetseiten: z.B. www.planet-wissen.de, www.planet-schule.de, www.vitaminde.de/ www.tatsachen-ueber-deutschland.de, www.wasistwas.de 	II.3., II.4., III.2.,
Prezentacje multimedialne/ materiały inf.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Lern-DVD: Die besten Video-Tipps für Referate (FOCUS-Schule, 2010) 	I.1., II.1., II.3., III.2., IV.1., IV.2., IV.3.
Rozprawka/ Argumentowanie/ Tabela „za i przeciw“	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Adamek, B./ Sauer-Kołodziejczyk, M.: Deine Meinung ist gefragt, Kraków 2008 (egis) 	I.1., II.1., II.2., II.3., II.4., IV.1., IV.2., IV.3.

Opis obrazu, przedmiotów, dzieł sztuki	<ul style="list-style-type: none"> ➤ www.planet-schule.de ➤ Eppert, Franz: Deutsch mit Vater und Sohn, München 2001 (Hueber) ➤ Lohfert ,W./ Schreling T.: Wörter – Bilder – Situationen zu 20 Sachfeldern für die Grundstufe Deutsch als Fremdsprache, Berlin 2002 (Langenscheidt) ➤ Dauvillier Christa, Köchling M.:Bild als Sprechanlaß Karikaturen GI 1988 	I.1., II.1., II.2., II.4., III.1., III.2., IV.1., IV.2., IV.3.
Listy prywatne i oficjalne	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Listy, kartki, sms-y, maile, ogłoszenia, Warszawa 2008 (Langenscheidt), ➤ Król Agnieszka Pisanie po niemiecku zasady, wzory, ćwiczenia, 	I.1., I.2., II.1., II.2., II.3., II.4., II.5, IV.1., IV.2., IV.3.
Teksty użytkowe: podanie, CV, list motywacyjny, dedykacja	<ul style="list-style-type: none"> ➤ https://europass.cedefop.europa.eu/de ➤ M. Jaworowska, M. Zielińska, Teksty użytkowe w języku niemieckim, Warszawa 2007 PWN, 	II.1., II.2., II.3., II.4., IV.3.
Recytacja	Konkurs recytatorski w języku niemieckim MŁODZIEŻ RECYTUJE POEZJĘ	III.1., IV.1., IV.2.,
Odbiór tekstu słuchanego i filmów	<p>Beispiele deutschsprachiger Hörtexte:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Schäfer, Stefan: Hörkompetenz-Training im Deutschunterricht, authentische Hörtexte und Aufgaben (Klasse 7/8), Donauwörth 2010 (Auer) <p>Beispiele ausgewählter deutschsprachiger Filme:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Good bye Lenin (für Fortgeschrittene) ➤ Das Leben ist schön ➤ Jenseits der Stille ➤ Kurzfilme z.B.: Zing, das Kleingeld, ➤ Sendung mit der Maus – Sachfilme zum Hörverstehen ➤ Almania - Willkommen in Deutschland <p>Beispiele von didaktisierten Texten:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Kozłowska, Elżbieta: Deutsche Filmbibliothek, Warszawa 2012 (Nowa Era) ➤ Geschichte eines Kusses, 2007 (PNWM) <p>Beispiele von Internetseiten mit Hörübungen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ http://www.deutsch-to-go.de/ ➤ https://www.audio-lingua.eu/spip.php?rubrique3&lang=fr ➤ https://deutschlernerblog.de/hoerverstehen-deutsch-uebungen-zum-hoerverstehen-a1-bis-c2/ ➤ http://www.sprachenwegweiser.de/deutsch---houmlrverstehen-uumlben-mit-musikclips.html ➤ http://www.hoertexte-deutsch.at/ 	I.1., I.2., II.2., II.3., II.4., III.2., IV.3.
Przygotowanie referatów ustnych /pisemnych Wypracowanie Recenzja/ocena Streszczenie Podanie Opowiadanie Sprawozdanie Środki	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ganczar, Maciej: Jak pisać po niemiecku? ➤ Lübke, Diethard: Themen und Übungen für 50 Aufsätze (Klasse 9/10), Berlin 2001 (Cornelsen) ➤ Fenske, Ute (Hrsg.): Rund um Sachtexte 2 Kopiervorlagen für die Klassen 9/10, Berlin 2007 (Cornelsen) ➤ Listy, kartki, sms-y, maile, ogłoszenia, Warszawa 2008 (Langenscheidt) ➤ Król, Agnieszka: Pisanie po niemiecku to proste. Zasady, wzory, ćwiczenia, Warszawa 2004 (eremis) ➤ CDs des Rilke-Projekts ➤ CD des Hesse-Projekts 	I.1., I.2., II.1., II.2., II.3., III.2., IV.1., IV.2., IV.3.

stylistyczne Budowa i podział tekstu	<ul style="list-style-type: none"> ➤ CD Bass Böttcher Moderne Dichtung ➤ Brenner, Gerd: Texte schreiben: Alles klar! Trainingskurs für die Oberstufe, Berlin 2006 (Cornelsen) ➤ Fenske, Ute (Hrsg.): Rund um Sachtexte 2 Kopiervorlagen für die Klassen 9/10, Berlin 2007 (Cornelsen) ➤ Fügert, Nadja: Bewerbungstraining, Kursmaterial DaZ (Niveau A2-B1), Stuttgart 2009 (Klett) ➤ Król, Agnieszka: Pisanie po niemiecku to proste. Zasady, wzory, ćwiczenia, Warszawa 2004 (eremis) ➤ Lipińska, Sabine: 40 wzorów wypracowań szkolnych z języka niemieckiego, Kraków 1999 (idea) ➤ Król, Agnieszka: Pisanie po niemiecku to proste. Zasady, wzory, ćwiczenia, Warszawa 2004 (eremis) ➤ Brenner, Gerd: Texte schreiben: Alles klar! Trainingskurs für die Oberstufe, Berlin 2006 (Cornelsen) 	
5. Struktury językowe i gramatyczne dla grup zaawansowanych oraz uczniów i uczennic zdolnych		
Różne zagadnienia gramatyczne dla zaawansowanych	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Tkaczyk, Krzysztof: Grammatik für dich, Warszawa 2006 (WSiP) ➤ Swerlowa, Olga: Grammatik & Konversation, Berlin 2002 (Langenscheidt) ➤ Alles klar Grammatik ➤ Szachowska Katarzyna: Grammatik mit Spaß. Ćwiczenia i zabawy gramatyczne cz.1 i 2, Warszawa 2013 (Nowa Era) ➤ Ptak, Magdalena: Gewinn mit uns! cz.1 i 2, Warszawa 2013 (Nowa Era) 	II.1.,
Praca ze słownikiem	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Słowniki i leksykony 	II.2., III.1.,
Tłumaczenie słownictwa (synonimy/ antonimy)	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Bęza, Stanisław: Humor im Ohr, Warszawa 2004 (poltext) ➤ Schabowska Janina Willmuth Andreas Wortschatzübungen ohne Langeweile ➤ Wörter- Bäume 	II.2., II.3., III.1., IV.1.,
Wyrażenia i zwroty idiomatyczne	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ullmann, K./Ampié-Loria, C.: Das A und O – Deutsche Redewendungen, Stuttgart 2009 (Klett) 	II.3., III.1.,
Zasady interpunkcji i ortografii	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Brenner, Gerd: Texte schreiben: Alles klar! Trainingskurs für die Oberstufe, Berlin 2006 (Cornelsen) ➤ DUDEN 150 Diktate – Regeln und Texte zum Üben (Klasse 5-10), Mannheim 2006 ➤ Lübke Diethard Übungen zur neuen Rechtsschreibung Król Agnieszka Niemiecki Ortografia ➤ www.diktat-truhe.de ➤ www.deutschunddeutlich.de 	II.5. IV.2.,
6. Praca dotycząca aspektów kulturowych i realizacyjnych (DACHL)		

<p>Aspekt historyczny</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Berger, M.C./Martini M.: Generation E – deutschsprachige Landeskunde im europäischen Kontext, Stuttgart 2005 (Klett) ➤ Kilimann, A./Kotas, O./Skrodzki, J.: 45 Stunden Deutschland – Orientierungskurs, Stuttgart 2008 (Klett) ➤ Bęza, Stanisław: Eine kleine Landeskunde der deutschsprachigen Länder, Warszawa 2004 (WSiP) ➤ Van der Gieth, Hans-Jürgen: Länderkunde Deutschland, Kempen 2005 (BVK Buch Verlag Kempen e.K.) ➤ Gallwitz, P./Lucas F.: Schlesische Gebiete kennen lernen. ➤ Arbeitsbuch für Deutsch (Hrsg.) BdV Landesverband Thüringen ➤ Kaufmann, S./ Rohrman, L./ Szablewska-Cavus, P.: Orientierungskurs Deutschland. Geschichte - Kultur – Institutionen, Berlin 2007 (Langenscheidt) ➤ Franz Cornelia, Strohm Leo H. Deutsche Geschichte von den Anfängen bis zur Gegenwart ➤ http://www1.wdr.de/kinder/tv/kaiserkoenigkarl/ (Videos und Clips zu Gestalten der deutschen Geschichte) ➤ Kozłowska, Elżbieta: Landeskunde so interessant!, Warszawa 2014 (Nowa Era) ➤ Kromp Ilona, Białocki A.: Deutschland in allen Facetten, Geographie, Geschichte und Kultur Deutschlands, Warszawa 2012 (PWN) ➤ Pietraszek Kinga: Österreich, die Schweiz, Lichtenstein und Luxemburg in allen Facetten, Geographie, Geschichte und Kultur der deutschsprachigen Länder, Warszawa 2012 (PWN) ➤ www.tatsachen-ueber-deutschland.de, ➤ www.segu-geschichte.de ➤ www.wasistwas.de 	<p>I.1., I.2., II.3., II.4., III.1., III.2., IV.2., IV.3.</p>
<p>Aspekt geograficzny</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Berger, M.C./Martini M.: Generation E – deutschsprachige Landeskunde im europäischen Kontext, Stuttgart 2005 (Klett) ➤ Bęza, Stanisław: Eine kleine Landeskunde der deutschsprachigen Länder, Warszawa 2004 (WSiP) ➤ van der Gieth, Hans-Jürgen: Länderkunde Deutschland, Kempen 2005 (BVK Buch Verlag Kempen e.K.) ➤ Gallwitz, P./Lucas F.: Schlesische Gebiete kennen lernen. Arbeitsbuch für Deutsch (Hrsg.) BdV Landesverband Thüringen ➤ Kaufmann, S./ Rohrman, L./ Szablewska-Cavus, P.: Orientierungskurs Deutschland. Geschichte - Kultur – Institutionen, Berlin 2007 (Langenscheidt) ➤ Kordecki Marcin, Smolorz Dawid Atlas historyczny Górny Śląsk w XX wieku ➤ Deutschland in allen Facetten ➤ Bilderbogen D-A-CH Videoreportagen zur Landeskunde (Langenscheidt) DVD ➤ Kromp Ilona, Białocki A.: Deutschland in allen Facetten, Geographie, Geschichte und Kultur Deutschlands, Warszawa 2012 (PWN) ➤ Pietraszek Kinga: Österreich, die Schweiz, Lichtenstein und Luxemburg in allen Facetten, Geographie, Geschichte und Kultur der deutschsprachigen Länder, Warszawa 2012 (PWN) ➤ www.tatsachen-ueber-deutschland.de ➤ www.wasistwas.de 	<p>II.3., II.4., IV.2., IV.3.</p>

Aspekt społeczny/ polityczny	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kilimann, A./Kotas, O./Skrodzki, J.: 45 Stunden Deutschland–Orientierungskurs, Stuttgart 2008 (Klett) ➤ Wachowska, Halina: Erfindungen aus den DACHL-Ländern, Warszawa 2010 (PWN) ➤ Wachowska, Halina: Sagen und Legenden aus den DACHL-Ländern, Warszawa 2008 (PWN) ➤ Wachowska, Halina: Feste und Bräuche aus den DACHL-Ländern, Warszawa 2006 (PWN) ➤ Bęza, Stanisław: Eine kleine Landeskunde der deutschsprachigen Länder, Warszawa 2004 (WSiP) ➤ van der Gieth, Hans-Jürgen: Länderkunde Deutschland, Kempen 2005 (BVK Buch Verlag Kempen e.K.) ➤ Gallwitz, P./Lucas F.: Schlesische Gebiete kennen lernen. Arbeitsbuch für Deutsch (Hrsg.) BdV Landesverband Thüringen ➤ Kaufmann, S./ Rohrmann, L./ Szablewska-Cavus, P.: Orientierungskurs Deutschland. Geschichte - Kultur – Institutionen, Berlin 2007 (Langenscheidt) ➤ Kordecki Marcin, Smolorz Dawid: Atlas historyczny Górny Śląsk w XX wieku ➤ Kilimann Angela, Kotas Ondrej, Skrodzki Johanna: 30 Stunden Deutschland, Klett ➤ Kromp Ilona, Bialecki A.: Deutschland in allen Facetten, Geographie, Geschichte und Kultur Deutschlands, Warszawa 2012 (PWN) ➤ Pietraszek Kinga: Österreich, die Schweiz, Lichtenstein und Luxemburg in allen Facetten, Geographie, Geschichte und Kultur der deutschsprachigen Länder, Warszawa 2012 (PWN) ➤ Auf Spurensuche – Lehrheft Deutsch Literatur und Landeskunde Schlesien ➤ Kozłowska, Elżbieta: Landeskunde so interessant!, Warszawa 2014 (Nowa Era) ➤ Über Deutschland und Polen im Bilde – illustrierte deutsch-polnische Landkarte (dpjw) ➤ Sławne postacie pogranicza polsko-czeskiego euroregionu Pradziad – wspólne dziedzictwo kulturowe, 2007 ➤ www.tatsachen-ueber-deutschland.de ➤ www.wasistwas.de 	I.1., I.2., II.3., II.4., III.2., IV.2., IV.3.
Mniejszości narodowe w Europie	<ul style="list-style-type: none"> ➤ strony internetowe: - www.wochenblatt.pl, www.vdg.pl, www.opole.tvp.pl (Schlesien Journal), ➤ publikacje tematyczne np. Domu Współpracy Polsko – Niemieckiej http://www.haus.pl/ 	I.1., I.2., II.3., II.4., IV.2., IV.3.

4. Procedury osiągnięcia celów kształcenia i wychowania.

Zajęcia języka niemieckiego, jako języka mniejszości różnią się od lekcji języka obcego tym, że na tych pierwszych uczniowie i uczennice mają więcej możliwości, jeśli chodzi o zróżnicowanie form pracy jak również poznawanej tematyki, do której zaliczać będziemy m.in. LDL, stereotypy, typowe potrawy, święta, piłka nożna i drużyny ligi niemieckiej, niemieckie marki samochodowe, regiony, dialekty, tradycje, zwyczaje, muzyka i muzycy, film, wynalazki itp. Jeśli chcemy lepiej dotrzeć do uczniów i uczennic program ten winien być realizowany za pomocą metod komunikatywnych i aktywizujących. Zróżnicowanie metod i form pracy na zajęciach spowoduje, iż uczniowie i uczennice będą bardziej zainteresowani tym, co dzieje się na lekcji. Niewątpliwie

interesującą formą jego realizacji może być praca z: plakatem, obrazkiem, filmem lub innymi materiałami inspirującymi ucznia do mówienia, pisania, czytania i słuchania.

Inną, również ciekawą metodą pracy jest stosowanie gier dydaktycznych, które rozwijają różne umiejętności językowe tak receptywne jak i produktywne. Swoistym odkryciem metodycznym ostatnich kilku lat jest także stosowanie gier planszowych na lekcjach języka niemieckiego, jako języka mniejszości. Oprócz poszerzania słownictwa, poznawania treści realioznawczych uczniowie uczą się pracy w grupie, czyli nabywają tzw. kompetencji socjalnych, które są niezbywalne na dzisiejszym rynku pracy. Brak monotonii na lekcji, to chętny i otwarty uczeń i uczennica na współpracę z nauczycielem. Podczas pracy na lekcji utrwała on i powtarza materiał tematyczny oraz rozwiązuje problemy, robiąc to całkowicie podświadomie. Dzięki zróżnicowaniu procesu dydaktycznego uczeń staje się bardziej kreatywny, z obserwatora staje się współtwórcą zajęć. Jednym ze sposobów pobudzania uczniowskiej kreatywności jest wprowadzanie elementów dramy na lekcji. Wpływa to na pobudzenie fantazji, jak również stwarza dogodne sytuacje do stosowania słownictwa wcześniej poznanego.

Istotną kwestią dotyczącą języka mniejszości jest stosowanie materiałów autentycznych odwołujących się do kultury i życia kraju, o którym się uczy. Do takowych materiałów zaliczać będziemy: mapy i plany miast, bilety, znaczki, banknoty, rozkłady jazdy metra i innych środków lokomocji, ogłoszenia, instrukcje obsługi, druki reklamowe, mapy pogodowe, itp. Ważne jest także, aby te materiały zestawiać z rodzimą kulturą ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa regionu, w którym mieszkamy i żyjemy. Praca z takimi zestawami pomocy może ułatwić odnalezienie się w prawdziwych sytuacjach w czasie pobytu w jednym z krajów niemieckiego obszaru językowego. Współczesna szkoła korzystać powinna z udogodnień i możliwości, jakie daje stosowanie różnorodnych narzędzi technologii informacyjno - komunikacyjnej. Dostępność darmowych aplikacji i platform ułatwia osiągnięcie edukacyjnego sukcesu zarówno uczniom i uczennicom jak i ich nauczycielowi, który tak naprawdę winien przyjąć rolę doradcy, wskazującego drogę, tak, aby wychowankowie mogli sami spróbować rozwiązać zaistniały problem. Z pewnością warto łączyć wiedzę i umiejętności z innych przedmiotów na języku niemieckim, jako języku mniejszości, stosując tzw. Metodę CLIL - czyli zintegrowane nauczanie przedmiotu i języka.

Jako podstawową formę pracy na zajęciach języka niemieckiego, jako języka mniejszości zaleca się projekt edukacyjny, czyli metodę kształcenia opartą na działaniu zespołu - grupy uczniów samodzielnie planujących swoje działania, realizujących je i oceniających osiągnięte wyniki, które mogą stanowić bazę do prezentacji w formie wystąpienia, publikacji, bloga, gry planszowej lub on-line. Uczniowie pracują na podstawie określonych warunków. Są to m.in. wcześniej ustalone:

- cele
- metody pracy
- terminy (zarówno te do realizacji zadań częściowych, jak i całości projektu)
- zadania w ramach projektu (przydział zadań pozwala wykorzystać potencjał uczniów o zróżnicowanym poziomie wiedzy i umiejętności językowych)
- kryteria oceniania (zarówno zadań częściowych, jak i całości projektu)

Projekt może mieć charakter badawczy lub polegać na podjęciu działania. Istota pierwszej formy to zgromadzenie informacji, uporządkowanie i opracowanie. Natomiast druga forma dotyczy działania w wybranym środowisku lokalnym, np. w szkole, w przedszkolu, świetlicy, osiedlu, mieście, wiosce zaprzyjaźnionej instytucji. Celem takiego projektu może być zorganizowanie imprezy, teatryku dla młodszych kolegów, rówieśników, wieczoru/ nocy lub spotkania literackiego, z książką, bohaterami literackimi, świadkami czasu, nagranie filmu, spotu, stworzenie przewodnika, ścieżki edukacyjnej, gry miejskiej, itd.

Ta metoda nauczania wspiera rozwój różnych umiejętności, nawiązuje do różnych przedmiotów i integruje uczniów, którzy mają szansę częściowo w pracy samodzielnej, częściowo grupowej, wykazać się wiedzą, rozwija samodzielność oraz myślenie twórcze, kształci umiejętność pracy w grupie, uwzględniając przy tym zainteresowania i uzdolnienia poszczególnych uczniów, uczy samooceny. Dzięki takiej formie pracy nauczyciel wspiera u uczniów kompetencje zarówno twarde (m.in. znajomość języka, posługiwanie się TIK), jak i miękkie (np. współdziałanie w grupie, rozwiązywanie problemów, podejmowanie decyzji).

Podstawową zaletą projektu jest aktywizacja uczniów, niezależnie od ich umiejętności i poziomu wiedzy oraz potrzeb odnośnie indywidualnego tempa pracy; nauka planowania i systematyczności; wspieranie motywacji.

Sposób przeprowadzenia projektu:

- 1) Określenie tematu projektu, co można zaplanować wspólnie z uczniami, stosownie do zaplanowanych treści.
- 2) Przygotowanie instrukcji projektu, zawierającej:
 - temat i cele projektu,
 - zadania do wykonania,
 - źródła, do wykorzystania,
 - termin i sposoby prezentacji,
 - kryteria oceny projektu
- 3) Realizacja projektu.
- 4) Prezentacja i podsumowanie projektu.

5. Opis założonych osiągnięć uczniów:

Po zakończeniu nauki języka mniejszości narodowej w szkole podstawowej, uczeń powinien:

- zrozumieć wypowiedzi w nauczonym języku mniejszości narodowej
- rozpoznawać intencje wypowiedzi nadawcy, stosować zasady etykiety językowej
- akcentować wyrazy
- rozpoznawać style językowe /język potoczny, język urzędowy, język naukowy itp./
- nawiązać i kontynuować rozmowę w nauczonym języku mniejszości narodowej
- czytać płynnie wyszukując informacji określonych w poleceniach, formułować wnioski, odróżniać opinię od faktu
- stosować słownictwo utrwalone i poszerzone w klasach VII i VIII, rozpoznawać wyrazy rodzime i zapożyczone, rozumieć znaczenie homonimów, typy skrótów i skrótowców
- znać słownictwo o ograniczonym zasięgu np. wyrazy gwarowe, terminy naukowe, archaizmy i neologizmy
- tworzyć wypowiedzi pisemne /opowiadania, charakterystyki, opisy, teksty użytkowe/
- znać związki frazeologiczne i stosować je podczas redagowania tekstu
- znać legendy i teksty literackie związane z kulturą regionu mniejszości narodowej, rozpoznawać gatunki literackie, wymieniać ich cechy oraz rozpoznawać środki stylistyczne
- odróżniać tekst literacki od adaptacji
- interpretować dzieła sztuki niemieckiej i polskiej
- znać różnice i podobieństwa w zwyczajach i tradycjach Niemców i Polaków
- znać przedstawicieli dziedzin kultury
- rozpoznawać gatunki publicystyczne
- znać sławne osobistości swojego regionu

- znać legendy, historie i baśnie związane ze swoim regionem
- umiejętnie wyszukiwać i korzystać z informacji i tekstów w Internecie

W zakresie gramatyki i słowotwórstwa uczeń:

- dostrzega różnice pod względem zakresu i treści w znaczeniu wyrazów;
- rozpoznaje w zdaniach i w równoważnikach zdań różne części zdania;
- rozróżnia rodzaje wypowiedzeń złożonych podrzędnie i współrzędnie;
- stosuje związki frazeologiczne ze zrozumieniem ich znaczeń;
- zna i stosuje skróty i skrótowce
- rozumie znaczenie homonimów
- rozpoznaje temat słowotwórczy i formant w wyrazach pochodnych i dostrzega funkcje formantów w kształtowaniu znaczenia wyrazów pochodnych);
- stosuje poprawnie różne rodzaje wypowiedzeń we własnych tekstach; dostosowuje szyk wyrazów i wypowiedzeń składowych do wagi, jaką nadaje przekazywanym informacjom;
- wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych;

5.1 Propozycje kryteriów oceny i metod sprawdzania osiągnięć ucznia.

Podstawa prawna do opracowania to znowelizowane prawo oświatowe. Ogólne zasady oceniania szkolnego mają być częścią statutu szkolnego, a każdy nauczyciel powinien dostosować kryteria oceniania na przedmiocie do zapisów WZO (Wewnętrznych Zasad Oceniania). Poza zgodnością z obowiązującym prawem oświatowym każdy nauczyciel powinien dostosować ocenianie do treści i umiejętności ujętych w podstawie programowej z 2017 r.

Niniejszy program realizowany będzie w klasach, gdzie nauczany będzie język niemiecki, jako język mniejszości w wymiarze trzech godzin tygodniowo w VII i VIII klasy szkoły podstawowej.

Celowość oceniania:

- 1) informacja na temat postępów edukacyjnych ucznia/uczennicy,
- 2) pomoc w samodzielnym osiągnięciu sukcesu edukacyjnego oraz motywowanie do dalszej pracy i rozwoju,
- 3) bieżące informowanie o postępach, uzdolnieniach i ewentualnych trudnościach dostarczanych rodzicom/prawnym opiekunom,
- 4) modyfikowanie i doskonalenie na bieżąco procesu dydaktycznego,

Ocena bieżąca i jej kryteria:

6	-	celujący
5	-	bardzo dobry
4	-	dobry
3	-	dostateczny
2	-	dopuszczający
1	-	niedostateczny

Oceny mogą być zróżnicowane dodatkowo poprzez stosowanie znaków „+” i „-”.

OCENA CELUJĄCA

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

Znakomicie zna i bez zastanowienia rozpoznaje utwory literackie i inne teksty kultury ważne dla poczucia tożsamości narodowej lub etnicznej i przynależności do wspólnoty europejskiej oraz światowej, omawiane i analizowane na lekcjach języka niemieckiego, jako mniejszości, jak również utwory dodatkowe czytane poza wymaganiami programowymi. i nazywa elementy dramatu, rozpoznaje gatunki literackie, rozróżnia odmiany gatunkowe literatury popularnej, rozpoznaje gatunki publicystyczne, radiowe, telewizyjne i prasowe określając problematykę utworu oraz charakteryzując podmiot liryczny lub narratora. Potrafi dostrzec wzorce postaw społecznych, narodowych, obywatelskich, obyczajowych, kulturowych, moralnych, religijnych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość. Opisuje i interpretuje dzieło sztuki, jak obraz, grafikę, rzeźbę czy fotografię. Zna fakty z życia mniejszości narodowej lub etnicznej w Polsce oraz społeczności lokalnej, operuje zwrotami, słownictwem związanym z życiem mniejszości narodowej lub etnicznej. Uczeń zna pojęcie stylu, potrafi wskazać styl potoczny, urzędowy, artystyczny, naukowy oraz stylizację językową. Rozpoznaje wypowiedzi o charakterze informacyjnym, ekspresywnym i impresywnym. Z łatwością i bez zastanowienia potrafi rozpoznać intencje wypowiedzi jak np. aprobatę, dezaprobatę, negację, ironię, prowokację, również przejawy agresji i manipulacji. Wskazuje tezę, argumenty i wnioski. Szybko i bezbłędnie wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz potrafi odpowiednio zacytować fragmenty tekstu. Bezbłędnie potrafi hierarchizować informacje w zależności od ich funkcji w przekazie, zna znaczenie przypisów oraz potrafi korzystać z informacji w nich zawartych. Doskonale radzi sobie z odróżnieniem informacji o faktach od informacji o opinii, nie stanowi to żadnych trudności. Uczeń otrzymujący ocenę celującą rozpoznaje zróżnicowanie słownictwa. Potrafi odróżnić słownictwo ogólnonarodowe od słownictwa związanego z określonym zasięgu regionalnym, zna dialektyzmy. Neologizmy, archaizmy eufemizmy, terminy naukowe, wulgaryzmy to zwroty, które potrafi natychmiast wyłapać i odpowiednio zaszerogować. Zna konsekwencje używania wulgaryzmów. Rozumie funkcje wyrazów rodzimych i zapożyczonych. Uczeń doskonale zna budowę zdań, rozpoznaje w zdaniach równoważniki oraz inne części zdania. Rozróżnia rodzaje wypowiedzi złożonych podrzędnie i współrzędnie. Rozumie komunikację werbalną oraz niewerbalną, całkowicie poprawnie akcentuje wyrazy oraz intonuje zdania.

Uczeń otrzymujący ocenę celującą musi stosować zasady etyki mowy oraz etyki językowej. Zna konsekwencje stosowania form skróconych, typowych dla komunikacji środkami elektronicznymi. Tworząc wypowiedź pisemną urozmaica ją kompozycyjnie i fabularnie, dostosowując odmianę i styl wypowiedzi do gatunku, w którym się wypowiada.

Tworząc wypowiedź w formie pisemnej swobodnie redaguje opowiadanie, opis, charakterystykę, sprawozdanie, rozprawkę, CV, list motywacyjny, streszczenie i dedykację. Wykazuje się znajomością zasad edytorskich, pisze bezbłędnie stosując zasady ortografii i interpunkcji. Pisząc tekst stosuje plan wypowiedzi, a wypowiedź jest spójna i zgodna z tematem. Stosuje związki frazeologiczne, dobiera synonimy i antonimy, stosuje również szeroką wiedzę słowotwórstwa.

Wystawiając uczniowie ocenę celującą należy pamiętać, że uczeń samodzielnie pracuje nad poszerzaniem wiadomości o języku, historii, geografii, tradycjach i kulturze krajów niemieckojęzycznych. Samodzielnie korzysta z różnorodnych źródeł wiedzy. Starannie prowadzi swój zeszyt lub Portfolio i przygotowuje różnego rodzaju prace dodatkowe. Formułuje oryginalne i przemyślane wnioski, potrafi znakomicie hierarchizować oraz selekcjonować zdobytą wiedzę.

W wypowiedzi określa tezę/hipotezę, formułuje argumenty.

Z powodzeniem bierze udział w olimpiadach, konkursach przedmiotowych, recytatorskich oraz dyktandach na różnych etapach. Jest aktywny na lekcjach oraz dobrowolnie pomaga uczniom wymagającym dodatkowej pomocy z j. niemieckiego, jako mniejszości narodowej.

OCENA BARDZO DOBRA

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

Bardzo dobrze zna i rozpoznaje twory literackie i inne teksty kultury ważne dla poczucia tożsamości narodowej lub etnicznej i przynależności do wspólnoty europejskiej oraz światowej, omawiane i analizowane na lekcjach języka niemieckiego, jako mniejszości narodowej. Nazywa elementy dramatu, rozpoznaje gatunki literackie, rozróżnia odmiany gatunkowe literatury popularnej, rozpoznaje gatunki publicystyczne, radiowe, telewizyjne i prasowe określając problematykę utworu oraz charakteryzując podmiot liryczny lub narratora. W omawianych utworach dostrzega wzorce postaw społecznych, narodowych, obywatelskich, obyczajowych, kulturowych, moralnych, religijnych i w ich kontekście stara się kształtować swoją tożsamość. Opisuje i interpretuje dzieło sztuki, jak obraz, grafikę, rzeźbę czy fotografię.

Zna pojedyncze fakty z życia mniejszości narodowej lub etnicznej, operuje zwrotami, słownictwem związanym z życiem mniejszości narodowej lub etnicznej. Uczeń potrafi samodzielnie docierać do informacji, zna zasady korzystania z zasobów bibliotecznych, z łatwością odszukuje potrzebnych informacji korzystając z prasy niemieckojęzycznej, mediów elektronicznych oraz innych dostępnych mu źródeł jak np. słowniki i leksykony nie tylko w tradycyjnej formie książkowej jak również elektronicznej. Uczeń zna pojęcie stylu, potrafi wskazać styl potoczny, urzędowy, artystyczny, naukowy oraz stylizację językową.

Rozpoznaje wypowiedzi o charakterze informacyjnym, ekspresywnym i impresywnym. Z łatwością i bez zastanowienia potrafi rozpoznać intencje wypowiedzi jak np. aprobatę, dezaprobatę, negację, ironię, prowokację, również przejawy agresji i manipulacji. Wskazuje tezę, argumenty i wnioski. Potrafi wyszukać w wypowiedzi potrzebne informacje oraz odpowiednio zacytować fragmenty tekstu. Hierarchizuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie, zna znaczenie przypisów oraz potrafi korzystać z informacji w nich zawartych. Samodzielnie radzi sobie z odróżnieniem informacji o faktach od informacji o opinii, rozpoznawanie różnic między fikcją a kłamstwem nie stanowi żadnych trudności. Uczeń otrzymujący ocenę bardzo dobrą rozpoznaje zróżnicowanie słownictwa. Potrafi odróżnić słownictwo ogólnonarodowe od słownictwa związanego z określonym w danym zasięgu regionalnym, zna dialektyzmy, neologizmy, archaizmy eufemizmy, terminy naukowe. Wulgaryzmy to zwroty, które potrafi wyłapać i odpowiednio zaszeregować. Zna konsekwencje ich używania. Rozumie funkcje wyrazów rodzimych i zapożyczonych. Uczeń zna budowę zdań, rozpoznaje w zdaniach równoważniki oraz inne części zdania. Rozróżnia rodzaje wypowiedzi złożonych podrzędnie i współrzędnie. Rozumie komunikację werbalną oraz niewerbalną, poprawnie akcentuje wyrazy oraz intonuje zdania. Uczeń otrzymujący ocenę bardzo dobrą musi starać się stosować zasady etyki mowy oraz etyki językowej. Zna konsekwencje stosowania form skróconych, typowych dla komunikacji środkami elektronicznymi. Tworząc wypowiedź pisemną stara się urozmaicać ją kompozycyjnie, stylistycznie dostosowując odmianę i styl. Tworząc wypowiedź w formie pisemnej swobodnie redaguje opowiadanie, opis, charakterystykę, sprawozdanie, rozprawkę, CV, list motywacyjny, streszczenie i dedykację. Wykazuje się znajomością zasad edytorskich, pisze bezbłędnie stosując zasady ortografii i interpunkcji. Dobiera odpowiednią czcionkę, stosuje odpowiednie odstępki, wyznacza marginesy, dokonuje autokorektę. Pisząc tekst stosuje plan wypowiedzi, a wypowiedź jest spójna i zgodna z tematem. Stosuje związki frazeologiczne, dobiera synonimy i antonimy, stosuje również szeroką wiedzę słowotwórstwa. Stosuje zdrobnienia, zgrubienia, metafory oraz opisuje własne odczucia. W wypowiedzi określa tezę/hipotezę, formułuje argumenty. Z dużą łatwością i zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi nie tylko wartości jak np. patriotyzm, nacjonalizm, szowinizm, tolerancja, nietolerancja, piękno, brzydota, ale również wyszukuje i omawia wartości ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne.

OCENA DOBRA

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

Dobrze zna i po dłuższym zastanowieniu rozpoznaje utwory literackie i inne teksty kultury ważne dla poczucia tożsamości narodowej lub etnicznej i przynależności do wspólnoty europejskiej oraz światowej, pod warunkiem, że były już wcześniej omawiane i analizowane na lekcjach języka niemieckiego, jako mniejszości narodowej.

Nazywa elementy dramatu, rozpoznaje gatunki literackie, rozróżnia odmiany gatunkowe literatury popularnej, rozpoznaje gatunki publicystyczne, radiowe, telewizyjne i prasowe określając problematykę utworu oraz charakteryzując podmiot liryczny lub narratora. W omawianych utworach, dzięki wskazówkom i naprowadzeniu dostrzega wzorce postaw społecznych, narodowych, obywatelskich, obyczajowych, kulturowych, moralnych, religijnych i w ich kontekście stara się kształtować swoją tożsamość. Zna tylko pojedyncze fakty z życia mniejszości narodowej lub etnicznej, operuje zwrotami, słownictwem związanym z życiem mniejszości narodowej lub etnicznej. Uczeń potrafi samodzielnie lub z pomocą nauczyciela lub rówieśników docierać do informacji, zna zasady korzystania z zasobów bibliotecznych, nie zawsze z łatwością odszukuje potrzebnych informacji korzystając z prasy niemieckojęzycznej, mediów elektronicznych oraz innych dostępnych mu źródeł jak np. słowniki i leksykony nie tylko w tradycyjnej formie książkowej jak również elektronicznej. Uczeń zna pojęcie stylu, ale nie zawsze bezbłędnie potrafi wskazać styl potoczny, urzędowy, artystyczny, naukowy oraz stylizację językową. Rozpoznaje wypowiedzi o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym, intencje wypowiedzi jak np. aprobatę, dezaprobatę, negację, ironię, prowokację, również przejawy agresji i manipulacji. Nie zawsze z łatwością wskazuje tezę, argumenty i wnioski. Potrafi jednak zawsze wyszukać w wypowiedzi potrzebne informacje oraz odpowiednio zacytować fragmenty tekstu. Hierarchizuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie, zna znaczenie przypisów, ale nie zawsze potrafi korzystać z informacji w nich zawartych. Samodzielnie radzi sobie z odróżnieniem informacji o faktach od informacji o opinii, rozpoznawanie różnic między fikcją a kłamstwem nie stanowi żadnych trudności. Uczeń otrzymujący ocenę dobrą po dłuższym zastanowieniu rozpoznaje zróżnicowanie słownictwa. Potrafi odróżnić słownictwo ogólnonarodowe od słownictwa związanego z określonym zasięgu regionalnym, zna dialektyzmy, neologizmy, archaizmy eufemizmy, terminy naukowe. Wulgaryzmy to zwroty, które potrafi wyłapać i odpowiednio zaszeregować. Zna konsekwencje ich używania. Rozumie funkcje wyrazów rodzimych i zapożyczonych. Uczeń zna budowę zdań, rozpoznaje w zdaniach równoważniki oraz inne części zdania.

Z małą pomocą rozróżnia rodzaje wypowiedzi złożonych podrzędnie i współrzędnie. Rozumie komunikację werbalną oraz niewerbalną, ale nie zawsze poprawnie akcentuje wyrazy oraz intonuje zdania. Uczeń otrzymujący ocenę dobrą próbuje/stara się stosować zasady etyki mowy oraz etyki językowej. Zna konsekwencje stosowania form skróconych, typowych dla komunikacji środkami elektronicznymi. Tworząc wypowiedź pisemną stara się korzystając z różnorodnej pomocy urozmaicać ją kompozycyjnie, stylistycznie dostosowując odmianę i styl. Tworząc wypowiedź w formie pisemnej redaguje opowiadanie, opis, charakterystykę, sprawozdanie, rozprawkę, CV, list motywacyjny, streszczenie i dedykację korzystając z pomocy. Wykazuje się znajomością zasad edytorskich, pisze nie zawsze stosując zasady ortografii i interpunkcji. Dobiera odpowiednią czcionkę, stosuje odpowiednie odstępy, wyznacza marginesy, dokonuje autokorektę.

Pisząc tekst korzysta z planu wypowiedzi, ale wypowiedź nie zawsze wydaje się być jest spójna i zgodna z tematem. Bardzo rzadko stosuje związki frazeologiczne, niezbyt często dobiera synonimy i antonimy, nie stosuje wiedzy słowotwórstwa. Sporadycznie stosuje zdrobnienia, zgrubienia, metafory oraz w prostych zwrotach opisuje własne odczucia. Jeżeli ewentualnie posługuje się pojęciami dotyczącymi nie tylko wartości jak np. patriotyzm, nacjonalizm, szowinizm, tolerancja,

nietolerancja, piękno, brzydota, to bardzo krótko omawia wartości ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne.

OCENA DOSTATECZNA

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

Przy pomocy nauczyciela i po dłuższym zastanowieniu rozpoznaje utwory literackie i inne teksty kultury ważne dla poczucia tożsamości narodowej lub etnicznej i przynależności do wspólnoty europejskiej oraz światowej, pod warunkiem, że były już wcześniej omawiane i analizowane na lekcjach języka niemieckiego, jako mniejszości narodowej. Uczeń rozumie zwroty nauczyciela w języku niemieckim, jednak swobodna komunikacja i wypowiedź zarówno słowna jak i pisemna jest niepełna i sprawia problemy. Trudniejsze wypowiedzi, wnioski i zdania złożone formułuje w języku polskim.

Korzystając ze wskazówek lub materiałów pomocniczych nazywa elementy dramatu, rozpoznaje gatunki literackie, rozróżnia odmiany gatunkowe literatury popularnej, rozpoznaje gatunki publicystyczne, radiowe, telewizyjne i prasowe określając problematykę utworu oraz charakteryzując podmiot liryczny lub narratora.

W omawianych utworach, dzięki wskazówkom i naprowadzeniu zwykle potrafi dostrzec wzorce postaw społecznych, narodowych, obywatelskich, obyczajowych, kulturowych, moralnych, religijnych i w ich kontekście stara się kształtować swoją tożsamość.

Zna tylko pojedyncze fakty z życia mniejszości narodowej lub etnicznej, jednak nie potrafi kojarzyć i łączyć z innymi faktami historycznymi. Operuje zwrotami, słownictwem związanym z życiem mniejszości narodowej lub etnicznej. Uczeń potrafi samodzielnie lub z pomocą nauczyciela lub rówieśników docierać do informacji, zna zasady korzystania z zasobów bibliotecznych, jednak niechętnie i nie zawsze z łatwością odszukuje potrzebnych informacji korzystając z prasy niemieckojęzycznej, mediów elektronicznych oraz innych dostępnych mu źródeł jak np. słowniki i leksykony nie tylko w tradycyjnej formie książkowej jak również elektronicznej.

Uczeń zna pojęcie stylu, ale rozpoznaje zwykle tylko styl potoczny, rzadko urzędowy, artystyczny, naukowy oraz stylizację językową.

Nie rozpoznaje wypowiedzi o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym, jak również intencji wypowiedzi jak np. aprobatę, dezaprobatę, negację, ironię, prowokację, również przejawy agresji i manipulacji. Jeżeli jednak sporadycznie uda mu się poszczególnie style rozpoznać, to nie potrafi ich odpowiednio nazwać. Nie udaje mu się wskazać tezy, argumentów i wniosku. Zwykle udaje mu się wyszukać w wypowiedzi potrzebne informacje oraz odpowiednio zacytować fragmenty tekstu. Z dużą trudnością hierarchizuje informacje. W zależności od ich funkcji w przekazie, zna znaczenie przypisów, ale nie potrafi korzystać z informacji w nich zawartych. Nie radzi sobie z odróżnieniem informacji o faktach od informacji o opinii, nie rozpoznaje różnic między fikcją a kłamstwem. Uczeń otrzymujący ocenę dostateczną po dłuższym zastanowieniu rozpoznaje zróżnicowanie słownictwa. Zwykle potrafi odróżnić słownictwo ogólnonarodowe od słownictwa związanego z określonym zasięgu regionalnym, nie zna jednak dialektyzmów, neologizmów, archaizmów eufemizmów i terminów naukowych. Wulgaryzmy to zwroty, które potrafi wyłapać i odpowiednio zaszerogować. Zna konsekwencje ich używania. Rozróżnia wyrazy rodzime i zapożyczone. Uczeń zna budowę zdań prostych, nie rozpoznaje w zdaniach równoważników oraz innych części zdania. Z małą pomocą rozróżnia czasami rodzaje wypowiedzi złożonych podrzędnie i współrzędnie. Rozumie komunikację werbalną oraz niewerbalną, ale bardzo rzadko poprawnie akcentuje wyrazy oraz intonuje zdania. Uczeń otrzymujący ocenę dostateczną nie stosuje zasad etyki mowy oraz etyki językowej, koncentrując się na komunikatywnej wypowiedzi. Zna konsekwencje stosowania form skróconych, typowych dla komunikacji środkami elektronicznymi. Tworząc wypowiedź pisemną korzysta z pomocy, niestety nie urozmaica jej kompozycyjnie, stylistycznie

dostosowując odmianę i styl. Tworząc wypowiedź w formie pisemnej redaguje opowiadanie, opis, charakterystykę, sprawozdanie, rozprawkę, CV, list motywacyjny, streszczenie i dedykację, ale tylko korzystając ze wskazówek i pomocy.

Słabo wykazuje się znajomością zasad edytorskich, pisze nie zawsze stosując zasady ortografii i interpunkcji. Potrafi dobrać odpowiednią czcionkę, stosuje odpowiednie odstępy, wyznacza marginesy, dokonuje autokorektę.

Pisząc tekst zawsze korzysta z gotowego planu wypowiedzi, ale wypowiedź zwykle nie jest spójna i rzadko zgodna z tematem. Nie stosuje związków frazeologicznych, zwykle nie dobiera synonimów i antonimów, nie stosuje wiedzy słowotwórstwa. Sporadycznie stosuje znane mu zdrobnienia, zgrubienia. Bez metafor, tylko w prostych zwrotach opisuje własne odczucia. Jeżeli ewentualnie posługuje się pojęciami dotyczącymi nie tylko wartości jak np. patriotyzm, nacjonalizm, szowinizm, tolerancja, nietolerancja, piękno, brzydota, to bardzo krótko, zwykle w j. polskim omawia wartości ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne.

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

Bardzo słabo i przy dużej pomocy nauczyciela powtarza pojedyncze zwroty lub proste zdania w języku niemieckim. Przy dużej pomocy nauczyciela i po długim zastanowieniu sporadycznie rozpoznaje utwory literackie i inne teksty kultury ważne dla poczucia tożsamości narodowej lub etnicznej i przynależności do wspólnoty europejskiej oraz światowej, pod warunkiem, że były już wcześniej omawiane i analizowane na lekcjach języka niemieckiego, jako mniejszości narodowej. Uczeń rzadko rozumie pełne zdania i wypowiedzi nauczyciela. Rozumie jednak odrębne zwroty wymawiane w języku niemieckim przez nauczyciela, jednak swobodna komunikacja i wypowiedź zarówno słowna jak i pisemna jest niezrozumiała. W zasadzie wszystkie wypowiedzi, wnioski i zdania złożone formułuje w języku polskim.

Korzystając ze wskazówek lub materiałów pomocniczych nazywa elementy dramatu, rozpoznaje gatunki literackie, rozróżnia odmiany gatunkowe literatury popularnej, rozpoznaje gatunki publicystyczne, radiowe, telewizyjne i prasowe określając problematykę utworu oraz charakteryzując podmiot liryczny lub narratora.

W omawianych utworach, dzięki wskazówkom i naprowadzeniu zwykle potrafi dostrzec wzorce postaw społecznych, narodowych, obywatelskich, obyczajowych, kulturowych, moralnych, religijnych i w ich kontekście stara się kształtować swoją tożsamość. Nie wykazuje się znajomością faktów z życia mniejszości narodowej lub etnicznej, jednak stara się pracować na lekcji i w miarę swoich możliwości przygotowywać do lekcji. Operuje tylko pojedynczymi zwrotami przyswojonymi na lekcji związanymi z życiem mniejszości narodowej lub etnicznej. Uczeń ze względu na barierę językową nie potrafi samodzielnie docierać do informacji, zna zasady korzystania z zasobów bibliotecznych, jednak sam nie potrafi korzystać z prasy niemieckojęzycznej, mediów elektronicznych oraz innych dostępnych mu źródeł jak np. słowniki i leksykony nie tylko w tradycyjnej formie książkowej jak również elektronicznej.

Uczeń zna pojęcie stylu, ale w praktyce nie rozpoznaje i nie nazywa ich. Nie rozpoznaje wypowiedzi o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym, jak również intencji wypowiedzi jak np. aprobatę, dezaprobatę, negację, ironię, prowokację, również przejawy agresji i manipulacji. Jeżeli jednak sporadycznie uda mu się poszczególne style rozpoznać, to nie potrafi ich odpowiednio nazwać. Nie udaje mu się wskazać tezy, argumentów i wniosku. Zwykle nie udaje mu się wyszukać w wypowiedzi potrzebnych informacji.

Nie radzi sobie z odróżnieniem informacji o faktach od informacji o opinii, nie rozpoznaje różnic między fikcją a kłamstwem. Uczeń otrzymujący ocenę dopuszczającą nawet po dłuższym zastanowieniu nie rozpoznaje różnic słownictwa. Nie odróżnia słownictwa

ogólnonarodowego od słownictwa związanego z określonym zasięgiem regionalnym. Nie zna dialektyzmów, neologizmów, archaizmów eufemizmów i terminów naukowych. Wulgaryzmy to zwroty, które potrafi wyłapać i odpowiednio zaszeregować. Zna jednak konsekwencje ich używania. Korzystając z pomocy rozróżnia wyrazy rodzime i zapożyczone. Uczeń zna tylko budowę zdań prostych, nie rozpoznaje w zdaniach równoważników oraz innych części zdania. Nie korzysta i nie rozróżnia wypowiedzi złożonych podrzędnie i współrzędnie. Rozumie tylko podstawowe zwroty komunikacji werbalnej, ale bardzo rzadko poprawnie akcentuje wyrazy oraz intonuje zdania. Uczeń otrzymujący ocenę dopuszczającą nie stosuje zasad etyki mowy oraz etyki językowej, koncentrując się na prostej, komunikatywnej wypowiedzi. Zna konsekwencje stosowania form skróconych, typowych dla komunikacji środkami elektronicznymi. Tworząc wypowiedź pisemną zawsze korzysta z pomocy, niestety nie urozmaica jej kompozycyjnie, stylistycznie. Tworząc programową wypowiedź w formie pisemnej redaguje ją tylko przy pomocy nauczyciela lub pracując w grupie. Słabo wykazuje się znajomością zasad edytorskich, pisze nie stosując zasad ortografii i interpunkcji. Korzystając ze wskazówek samodzielnie dobiera odpowiednią czcionkę, stosuje odpowiednie odstępy, wyznacza marginesy, dokonuje autokorektę.

Pisząc tekst zawsze korzysta z gotowego planu wypowiedzi, ale wypowiedź zwykle nie jest spójna, nie jest samodzielna i rzadko zgodna z tematem. Nie stosuje związków frazeologicznych, zwykle nie dobiera synonimów i antonimów, nie stosuje wiedzy słowotwórstwa. Sporadycznie stosuje znane mu zdrobnienia, zgrubienia. Bez metafor, tylko w prostych zwrotach opisuje własne odczucia. Jeżeli ewentualnie posługuje się pojęciami dotyczącymi nie tylko wartości jak np. patriotyzm, nacjonalizm, szowinizm, tolerancja, nietolerancja, piękno, brzydota, to bardzo krótko, zwykle w j. polskim omawia wartości ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne.

OCENA NIEDOSTATECZNA

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

Nie zna i nie stosuje podstawowych zasad niemieckiej gramatyki i ortografii. Nie rozumie prostych wypowiedzi ustnych lub pisemnych, nawet z wydatną pomocą nauczyciela. Nie rozpoznaje utworów literackich i innych tekstów kultury ważnych dla poczucia tożsamości narodowej, omawianych i analizowanych na lekcjach języka niemieckiego, jako mniejszości narodowej. Swobodna komunikacja i wypowiedź zarówno słowna, jak i pisemna jest niezrozumiała.

Nie wykazuje się znajomością faktów z życia mniejszości narodowej lub etnicznej, ponadto nie stara się pracować na lekcji i przygotowywać do lekcji.

Nie przygotowuje się do lekcji, nie przynosi na lekcje wymaganych materiałów oraz lekceważy prośby i uwagi nauczyciela. Swym zachowaniem przeszkadza w prowadzeniu lekcji, nie wykazując żadnego zainteresowania przedmiotem.

5.2. Proponowane formy kontroli i oceniania bieżących osiągnięć uczniów na języku niemieckim, jako mniejszości narodowej:

Zaleca się odejście od form kontroli i oceniania typowych dla języka obcego, jak odpytywanie z zadanego materiału, kartkówki, czy sprawdziany. Zamiast tego zaleca się wprowadzanie gamifikacji, gier, quizów, wykorzystanie do tego celu również narzędzi multimedialnych, jak kahoot, quizizz, czy quizlet, i temu podobnych programów i aplikacji. Podstawowym czynnikiem oceniania powinna być aktywność uczniów oraz ich zaangażowanie.

Elementy oceniania to:

- ✓ zadania domowe, prace, które wykazują poprawność rzeczową;

- ✓ aktywność pozalekcyjna, wykazywana poprzez udział w olimpiadach, konkursach oraz innych imprezach, na których uczeń/uczennica reprezentuje szkołę oraz podnosi wiedzę uczniów;
- ✓ prace dodatkowe poszerzające wiedzę (na ocenę celującą), systematycznie, co miesiąc, np. opowiadanie, streszczenie, recenzja książki lub filmu, referat lub prezentacja multimedialna);
- ✓ wiadomości w zakresie regionalizmu i krajów obszaru niemieckojęzycznego;
- ✓ prace długoterminowe (np. projekty), są pracami, które ocenia się pod względem zaplanowania, samodzielności, wartości merytorycznej, pomysłowości, oryginalności, estetyki wykonania, możliwości ucznia i terminowości; projekty oceniane są wg wytycznych ustalonych w danej szkole;
- ✓ praca w grupie oceniana jest na podstawie zaangażowania poszczególnych osób należących do grupy.

Uwaga!

- ✓ Jeśli chodzi o ucznia/uczennicę mających opinie lub orzeczenie Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej należy dostosować wymagania edukacyjne do informacji znajdujących się w wyżej wymienionej dokumentacji, a o dostosowaniu należy poinformować ucznia/uczennicę oraz rodzica/prawnego opiekuna.
- ✓ W swojej pracy uwzględnić można zawarcie kontraktów pomiędzy uczniami i uczennicami, a nauczycielem/nauczycielką, który będzie wskazywał na zasady obowiązujące w czasie prowadzenia zajęć obydwie strony.

6. Ewaluacja programu

Program, stworzony dla wszystkich nauczycieli uczących języka niemieckiego, jako języka mniejszości narodowej w klasie VII i VIII szkoły podstawowej, prezentowany będzie w czasie konferencji i szkoleń poświęconych temu przedmiotowi. Uczestnicy tych spotkań otrzymają również ankiety, których wyniki znajdą swoje odzwierciedlenie w dalszych pracach nad programem.